

MŪSŲ LIETUVA

NR. 24 (1402) XXVII. 1975 M. BIRŽELIS - JUNHO 12 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVA - KANKINIŲ TAUTA

Šiandien, minint Tautos išsklaidymo dieną, nenugalima peršasi mintis, kad Lietuva amžiais buvo kankinama ir teriojama, ir kad Sibiras — tolimas, paslaptingas, gausių turtų žemės kraštas, lietuviams yra sinonimas tremties, bado, šalčio, kančios ir mirties. Tai nuolatinio genocido vieta, kur šimtai tūkstančių lietuvių, vien tik dėl to, kad mylėjo savo kraštą, kad kovojo dėl jo laisvės, kad tvirtai laikėsi savo tikėjimo — savo kaulais nuklojo neaprépiamus plotus.

O toji sibirinė lietuvių tautos golgota prasidėjo labai seniai. Ttai primena Matas Raišupis savo dokumentinio veikalo DABARTIES KANKINIAI užbaigoje.

Dar taip tolimo 1654 m. Maskvos karo su Lietuva pasekmėje Lietuvos kariai, rusų paimtieji, nelaisvę, buvo išsiųsti į Sibirą.

Po Baro konfederacijos sukilimo carienės Kotrynos II įsaku 1765 m. išsiųsti į Sibirą visi į rusų rankas patekusieji konfederatai; jų tarpe buvo ir du vyskupai.

Po 1795 m. Kosciuškos sukilimo buvo išvežta į Sibirą apie 20.000 sukilėlių patriotų.

Po 1831 m. sukilimo į Sibirą išgabenta apie 60.000 žmonių, jų tarpe 12 Lietuvos kunigų.

Daugiausia aukų Sibirui davė 1863 m. sukilimas. Iš Lietuvos tada buvo ištremta apie 30.000 gyventojų, o jų tarpe 363 kunigai.

O kas suskaičiuos vélesniais laikais į Sibirą išgabentus knygnešius, 1905 m. revoliucininkus, patriotus, kurie negalėjo pakelti caro jungo ir priespaudos?

Gi didžiausias tautos naikinimas prasidėjo su 1940.VI.15 dieną Lietuvos užgrobimu.

Dideliais būriais lietuviai traukė Rytų link savo pirmatūpių kankinių keliais. Jų skaičius siekia kelis šimtus tūkstančių. O jų kaltė? Vien tik kad lietuviai patriotai, mylintys savo Tėvynę ir tvirtai besilaikantys savo religinių isiti-

kinimų. Jie ten žuvo ir žūsta kaip nekaltos seniai caro, o dabar imperialistinio komunizmo aukos. Tai tikri kankiniai už Dievą ir Tėvynę.

Nedaug yra šeimų, kurios savo protėvių, senelių ar tėvų bei brolių ar sesių tarpe neturėtų Sibiro tremtinio — kankinio. Esam kankinių vaikai, ar kankinių broliai-sesės. Esam kankinių tauta!

Savaime kyla klausimas: Kodėl tokia nuolatinė kankynė? Kodėl ypač tiek nekaltų aukų šiandien? Ar tai bausmė? Ir už ką? — Ar tai išrinkimas? Ir kokiu tikslu?

Ne mums atskleisti gilius, mūsų akims gal dar paslėptus, plačios istorijos lapus, kuriuos, tiesa, rašo žmonės savo gerais ir blogais veiksmais, bet po Praamžiaus akimis. Tik Jis vienas moka ir gali ir iš pikta išvesti gera.

Jau senasis romėnų rašytojas teigė, kad "kankinių kraujas — nauja krikščionių sėkla". Jei Bažnyčia taip suklestėjo ir paplito po pasaulį, tai kankinių kraujo dėka.

Ar Dievui reikia lietuvių tautos aukos? Ir ar po aukos suklestės religinis gyvenimas?

Vienos arkivyskupas Koenig seniai pareiškė, kad šio amžiaus Katalikų Bažnyčios istorija rašoma Rytų Europoj; ir jei sienos tarp Rytų ir Vakarų būtų atidarytos, tai misionieriai vyktų ne iš Vakarų į Rytus, o iš Rytų pas mus. Vakaruose blėstant tikėjimo praktikavimui, Rytų kraštuose religijos įtaka žymiai stiprėja, nes persekiojant tikėjimą, atgimsta pirmųjų krikščionių ir kankinių dvasia.

Ar mažytė katalikiška Lietuva Dievo planuose neskirta būti toji Romos katakombų kankinė Bažnyčia, kuri, paberta ir į Sibiro tundras, išželdins naują krikščionybę Dievo ištroškusioj rusų tautoj?

pg

Amerikos diplomatija Pabaltijy

Vieši pareiškimai guodžia baltiečius ir amerikiečius, o nevieši ramina sovietus

Nekartą skelbėm šiose skiltyse Amerikos Valstybės Departamento pareigūnų pareiškimus kongreso nariui E. Derwinskiui apie to krašto nusistatymą nepripažinti Baltijos valstybių aneksijos Europos saugumo konferencijoje. Pareiškimai buvo gana raminantys, nors su neiškiom spragom, pro kurias lengvai gali prafisti sukti Maskvos diplomatai ir pasiekti savo tikslus. Šią abejonę kėlė ir ta aplinkybė, kad pats Valstybės Departamento sekretorius, t. y.

H. Kissingeris niekad nedavė pareiškimų Baltijos valstybių nepripažinimo klausimu. Tai pastebėjo ir akylesnieji amerikiečių žurnalistai. Vienas jų — James F. Clarity parašė net platoką informaciją iš Leningrado, kuri buvo išspausdinta "New York Times" dienraštyje 1975. V. 18.

Pripažinimo link

Minėtasis žurnalistas rašo: "J. A. V-bės per čionykštį savo (Leningrado) konsulatą švelnina 35-rių metų senumo politiką, atsisakančią pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimą Sovietų Sąjungon. Čia vakariečių diplomatai jaučia, kad prasidėjo laipsniškas, bet aiškus amerikiečių posūkis į faktinį, jeigu ne formalinį, pripažinimą sovietinių Baltijos respublikų, kurios pateko Maskvos-valdžion 1940 m. Diplomatai pastebi, kad nuo to laiko, kai prieš 22 mėnesius JAV-bės čia atidarė konsulatą, amerikiečių ryšiai su politiniais, ekonominiais ir kultūriniais Baltijos respublikų pareigūnais žymiai išsiplėtė (mūsų pabraukta)."

"Generalinis Amerikos konsulas Joseph W. Neubert viename pokalbyje pripažino, kad tikrumoje jis dabar yra JAV ambasadorius tom trim respublikom. Nuo to laiko, kai p. Neubertas tapo generaliniu konsulu prieš aštuonis mėnesius, aplankė visas Baltijos sostines — Vilnių Lietuvoje (autorius rašo "Vilna") Rygą Latvijoje ir Taliną Estijoje, — kurios priklauso jo konsuliniam distriktui."

Dvideidė politika

"NYT" korespondentas gerai žino JAV-bių baltiečių protestus prieš tylų dr. Kissingerio užmojų pripažinti Baltijos valstybes sovietams, kongreso nario E. Derwinskio kreipimąsi į Valstybės Departamentą ir pastarojo pareigūno Kempton B. Jenkins atsakymą, išdėstantį JAV politiką. Bet šią nepripažinimo politiką tas pats Valstybės Departamentas savaip aiškina ir praktikoje ją beveik paneigia.

Ateis neišvengiamai?

Amerikos pareigūnai, kurie palaiko ryšius su sovietais, esą tvirtina, jog sovietų pareigūnai nespaudžia amerikiečių ir nereikalauja formalaus Baltijos valstybių aneksijos pripažinimo Pasak diplomatų. Sov Sąjunga esanti patenkinta dabartine būkle. Amerikiečiai esą abejoja, kad Baltijos valstybių aneksijos pripažinimas būtų nuspręstas greitai, tačiau mano, jog tai ateis neišvengiamai.

Mūsų išvados

Kaip ir visų valstybių, taip ir JAV diplomatija nėra laisva nuo dvideidiškumo. Savo gyventojams ji kalba apie Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimą, o santykiuose su sovietais ji visdėlto bando vykdyti, nors ir pridengta forma. Kaip "NYT" žurnalistas liudija, Amerikos diplomatai mano, kad tai tik laiko klausimas — kai veikieji baltiečių vadai pasens, sumažės spaudimas dėl nepripažinimo, ir reikalas savaime išsispręs. Taigi, negalima per daug pasitikėti amerikiečių politikos principumu — keičiantis vairuotojams, keičiasi ir nuotakos.

Iš "NYT" žurnalisto matyti, kad pagrindinis stabdis Baltijos valstybių aneksijos pripažinimui yra viešoji JAV opinija bei gyventojų spaudimas į vyriausybę. Dėlto JAV lietuviai ir kiti baltiečiai neturėtų per daug pasitikėti diplomatų pažadais. Reikia nuolat spausti valdžią, kad jokiais aplinkybėmis nepripažintų Baltijos valstybių aneksijos.

Tokią nuolatinę spaudimą gali išvystyti tikrai vieningas visų baltiečių frontas. Jeigu Vašingtonas pajus, kad baltiečių pasipriešinimas yra menkas, lengvai gali padaryti posūkį sovietų naudai. Dėlto veiksniams reikia nuolat budėti, net ir tuo atveju, kai, rodos, pavojus yra praėjęs.

Prosovietinės politikos šalininkai guodžiasi, kad baltiečių vadų susenėjimas paruoš kelią posūkiui. Tokia paguoda nėra labai pagrįsta, nes Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės bei nepriklausomybės trokšta ne tik senimas, bet ir jaunimas, net ir tas, kuris gimtąją tėvų kalbą nebešneka. Tad svarbu jau dabar įvesdinti jaunimą į Baltijos valstybių laisvinimo veiklą bei supažindinti su jų problematika.

Gyvename politinių posūkių laikotarpyje. Išėivijos vadai ir visuomenė turėtų laiku susiorientuoti ir atitinkamai veikti, nes jos veikla nėra be reikšmės politiniame žaidime. M.

PAVERGTŲ LIETUVŲ

Prašo gražinti vyskupą

Ištrauka iš naujausio numerio
"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos"

Užsienį pasieke jau ir keturioliktas "LKB Kronikos" numeris. Jame skelbiami gerai dokumentuoti faktai apie Maskvos valią vykdančius lietuvius. Čia spausdiname vieną labai būdingą pareiškimą, pasirašytą Kaišiadorių vyskupijos kunigų ir skirtą religinių reikalų tarybos įgaliotiniui K. Tumėnui bei pačiai tarybai Maskvoje. Jame prašoma leisti vysk. V. Sladkevičiui grįžti į Kaišiadorių vyskupo pareigas. Mirus arkiv. T. Matulioniui, vysk. V. Sladkevičius turėjo tapti velionies įpėdiniu, bet sovietinė valdžia tu pareigų eiti neleido ir ištrėmė į Nemunėlio Radviliškį, kur ir šiandieną tebegyvena. Ištrėmimo motyvas — arkiv. T. Matulionis išventino kun. V. Sladkevičių be sovietinės valdžios leidimo. Taip pat tebėra ištremtas vysk. J. Steponavičius, valdęs Vilniaus arkivyskupiją.

Stai pareiškimo tekstas.

Religijų reikalų tarybos
Įgaliotiniui Lietuvos TS
Respublikai

Pareiškimas

Mes, žemiau pasirašę Kaišiadorių vyskupijos kunigai, šiuo prašome Kaišiadorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui, šiuo metu gyvenančiam Biržų rajone, Nemunėlio Radviliškyje, leisti eiti Kaišiadorių vyskupijos vyskupo pareigas. 1974 liepos 30. Siuntėjas: kun. Jonas Dzekunskas, gyvenantis Kaišiadorių rajone, Žiežmariuose.

Po šiuo pareiškimu pasirašė 45 Kaišiadorių vyskupijos kunigai:

1974 rugpjūčio 5 religijų reikalų tarybos įgaliotinis K. Tumėnas iškviė dabartinį Daugų parapijos kleboną kan. Joną Pilką

Kodėl jūs esate nepatenkinti Kaišiadorių valdytoju? — paklausė įgaliotinis. — Stai čia yra raštas, kurį ir jūs pasirašėte. Mums yra žinoma, kad šio rašto iniciatorių tarpe jūs užimate nepaskutinę vietą.

— Šitas raštas nenukreiptas prieš valdytoją, — aiškino kan. Pilka. — Mes turime vyskupą V. Sladkevičių, kuriam valdžios pareigūnai neleidžia eiti pareigų. Todėl mes, Kaišiadorių vyskupijos kunigai, prašome, kad vyskupui būtų leista eiti pareigas, nes, kai vyskupiją valdo valdytojas, padėtis yra nenormali.

— Taip, — pritarė K. Tumėnas, — padėtis tikrai nenormali, bet jūs tokiais raštais da-

rote didelį nemalonumą Kaišiadorių vyskupijos valdytojui

Toliau K. Tumėnas aiškino, kad vysk. V. Sladkevičius yra pakonsekruotas be valdžios sutikimo ir todėl negalės eiti Kaišiadorių vyskupo pareigų.

— Ar vyskupas Sladkevičius prašė, kad kunigai prašytų valdžios leidimo jam eiti pareigas? — klausė įgaliotinis.

— Ne, neprašė.

— Gal jis nenori eiti vyskupo pareigų, o jūs, su juo nepasitarę, darote tokius žygius.

— Jei vyskupas prisiėmė vyskupo šventimus, tai tuo pačiu ir nori eiti vyskupo pareigas.

— Kada jūs sugalvojote parašyti šitokį raštą?

— Per kan. Povilo Bakšio laidotuves.

— Kodėl tame rašte nėra jokių argumentų, kodėl norite, kad vyskupas V. Sladkevičius eitų vyskupo pareigas?

— Kokių čia reikia argumentų! — atkirto kan. Pilka. — Jis yra Kaišiadorių vyskupas, ir mes, kunigai, prašome, kad jam būtų leista eiti pareigas.

— Vatikanas padarė klaidą, — aiškino K. Tumėnas, — ir tegu ją ištaiso.

— Vysk. J. Steponavičius buvo konsekruotas suderinus su valdžia, tačiau jam neleidžiama eiti pareigų...

— Jis nesilaikė tarybinių įstatymų.

Įgaliotinis klausinėjo, kas organizavo raštą, kas parašė tekstą, rinko parašus ir pan. Kan. Pilka atsisakė būti informatorium.

Baigdamas pokalbį, Tumėnas paaiškino, kad į šį raštą nebus raštu atsakyta, ir liepė pasirašyti, jog supažindintas, kodėl vysk. V. Sladkevičiui neleidžiama eiti vyskupo pareigų.

— Tokiu raštu jūs darote didelį nemalonumą valdytojui, kenkiate vyskupui, ir tokių raštų civilinė valdžia nepageidauja.

TURITE ĮTIKINTI PASAULĮ, KAD ESATE VERTI LAISVĖS

Tai pasakė federacinio parlamento narys Gilbert Parent pasikalbėjime su "TŽ" korespondentu

Kor. Niagaros pusiasalyje yra apie 800 lietuvių. Jūs turėtumėte progos porą kartų dalyvauti jų renginiuose matyti juos kelis kartus etninėje miesto veikloje, dalyvauti jų pamaldose. Kokių išpūdį susidarėte apie lietuvių?

Parent. Labai gerą. Laikymasis savo bendruomenėje, turėjimas savo maldos namų yra didelis dalykas tautinio charakterio išlaikyme. Tai pilnai atitinka daugiakultūrės Kanados tikslus.

Kor. Lietuviai yra gana aktyvūs kovoje už savo pavergtos tėvynės išlaisvinimą iš sovietinės Rusijos okupacijos. Ar Jūs pritariate tai veiklai? Ar manote, kad tai turi kokios nors naudos politiniam Kanados stiprumui?

Parent. Be abejonės turi. Mums reikia piliečių, kurie turi tvirtą savo nuomonę. Tai svarbu visai Kanadai.

Kor. Jeigu Jūs būtumėte lietuvis, ką darytumėte Lietuvos laisvinimo srityje?

Parent. Aš nuolat kelčiau Lietuvos laisvės reikalą viso pasaulio akyse, priminčiau, kas atsitiko Lietuvai, ir pabrėžčiau, kaip esame laimingi, turėdami visišką laisvę Kanadoje.

Kor. Koks yra pagrindinis skirtumas užsienio politikos plotmėje tarp Kanados liberalų ir konservatorių partijų?

Parent. Iš esmės jokio skirtumo nėra.

Kor. Sovietų Rusija užpila laisvą pasaulį propaganda apie ekonominę pažangą sovietinėje Lietuvoje, tvirtina, kad ten yra visišką laisvę. Kokia yra Jūsų nuomonė apie tuos dalykus?

Parent. Žinau Rusijos propagandą, bet pats nesu buvęs Lietuvoje.

Kor. Ar manote ten apsilystyti?

Parent. Būtinai. Ateinančių kelerių metų laikotarpyje.

Kor. Prieš vykdamas turėsite informaciją?

Parent. Turėsiu, gausiu iš užsienio reikalų ministerijos.

Kor. Mes čia visi žinome ir įvertiname stiprią Jūsų paramą

Lietuvos laisvės klausimu. Kokių nusistatymo yra kiti Kanados parlamento nariai?

Parent. Kiek žinau visi mano, kad Lietuva turi pilną teisę turėti laisvuose rinkimuose išrinktą valdžią.

Kor. Mes jau žinome, kad spaudžiant Rusijai, Australijai bei N. Zelandijai atšaukė Baltijos valstybių nepriklausomybės pripažinimą. Dabar jau girdėti, kad ir Jungtinės Amerikos Valstybės kažką planuoja ta pačia linkme. Jei Amerika atšauktų pripažinimą, ar Kanada privalėtų sekti jos pavyzdžiu?

Parent. Jokių būdu. Kanada yra suverenūs kraštas, ir pats nustatys savo politiką.

Kor. Ką manote apie sovietinio komunizmo veržimąsi į laisvąjį pasaulį ir ar sutinkate su A. Solženicino tvirtinimu, kad tai veda prie trečio pasaulinio karo?

Parent. Žinau, kad veržiasi ir laimi, bet nežinau prie ko tas privės pasaulį.

Kor. Kanados premjeras P. E. Trudeau gauna ivairiom progom rezolucijas, bet į jas išsamiai neatsako. Kokia gali būti to priežastis?

Parent. Turėtumėte paklausti ji pati. Bendra politika visais rezolucijų keliamais klausimais yra gerai žinoma per Kanados užsienio reikalų ministeriją.

Kor. Amerikoje Lietuvos reikalus visad gynė tai vienas, tai kitas kongreso atstovas. Šiuo gana kritišku metu dideles pastangas rodo kongresininkas E. Derwinski, bet Kanadoje tokio užsimojimo žmonių neturime.

Parent. O kaip su dr. Haidasz?

Kor. Haidasz, Yaremko buvo ir yra aktyvūs politikai. Aš kalbu apie kanadietį, tokį kaip Jūs, kuris labai stipriai pasisakote už pavergtos Lietuvos teisę būti laisva.

Parent. Esu palyginti jaunas žmogus parlamente. Tam reikėtų žymiai stipresnio žmogaus.

Kor. Aš tikiu, kad Jūs daug pasieksite.

Parent. Tada ir pakalbėsime. Tuo tarpu jūsų pateiktas problema galėčiau iškelti parlamento svarstymuose.

Kor. Kokie būtų Jūsų linkėjimai pavergtai lietuvių tautai ir Kanados lietuviams?

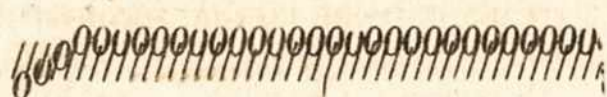
Parent. Lietuvių tautai linkiu sulaukti tokios pat laisvės, kokią turi Kanados žmonės. Turite energingai kelti Lietuvos laisvės idėją viso pasaulio akyse. Turite įtikinti pasaulį, kad jūsų byla yra teisinga ir pagrįsta.

S. Šetkus

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 6 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

DIRBKIM KARTU +

ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

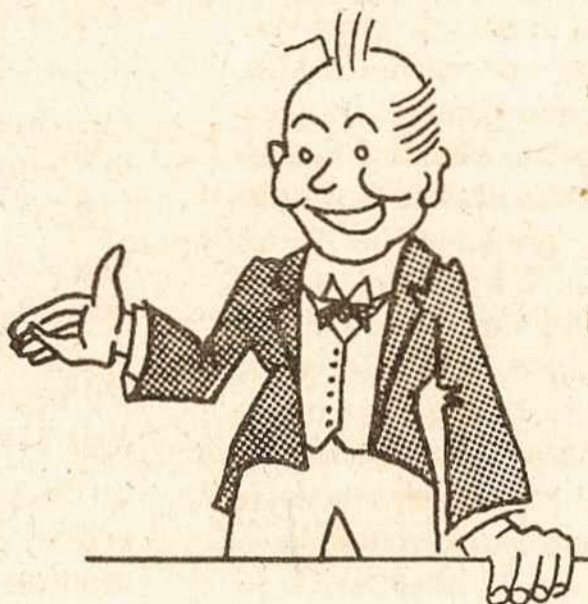
A comissão de alojamentos já foi formada e manda avisar que está pronta, e às ordens de quem se interessar por receber algum lituano de outro país. O pessoal que vem de fora vai ficar em São Paulo de 31 de Dezembro a 9 de Janeiro, vem gente dos 4 continentes. Seria bastante interessante receber alguém em sua casa do exterior, pois desta maneira poder-se-iam trocar idéias, fazer novas amizades e assim por diante. A comissão está assim formada: Sra. Angélica Trubiene, Srs. Petras e Rosely Bilevičius, Srta. Silvana Aradzenka, Vytautas Bacevičius. Se você quiser receber alguém, a Comissão dá a liberdade de que você possa escolher que a pessoa a quem você vai receber seja do país que cada anfitrião deseja. Inclusive quando você oferecer alojamento, é bom frisar se em sua casa tem filhos, se todos falam lituano, a idade do pessoal que mora em sua casa no caso a idade dos seus filhos, para que a comissão possa fazer a divisão que satisfaça tanto a quem vai receber como a quem vai ser recebido. Se você quiser receber a visita de uma pessoa da comissão para oferecer lugar, é só telefonar para a redação e pedir que alguém o procure.

SSS

Os chaveiros do congresso já estão prontos. Foram feitos de diversos formatos, redondos, quadrados, hexagonais etc. sendo que todos eles tem o "Vytiš" cavaleiro branco e fundo vermelho de um lado e do outro lado a inscrição do Congresso. Os decalques para se colocar nos carros já foram encomendados e devem estar prontos em duas semanas. Quem ainda não tiver carro, não precisa se preocupar, o difícil é conseguir o decalque, ter o carro é fácil.

SSS

Esta é para aqueles que diziam não poder estudar lituano pois não tinham tempo para frequentar as aulas durante a semana. Pois bem, o Sr. Alfonsas Petraitis acaba de preparar aulas que podem ser estudadas em casa, ou seja você poderá a partir de agora estudar lituano por correspondência, é só escrever para a Caixa Postal 2928 CEP 01000 colocando no envelope "aulas de lituano", ou então escrever para o seguinte endereço: Alfonsas Petraitis - Rua Nova York n° 28 apto, 32, CEP.01259 São Paulo. Mande também na carta 0,50 de

sêlos para a resposta. Mas se você preferir, tem aula todos os sábados na Vila Zelina na casa da juventude às 15 hs.

SSS

Ouvimos dizer que a festa das mães organizada na Vila Zelina foi um "estouro". Teve teatro, tiveram também as canções da "Rūtėlė" e assim por diante.

SSS

O almoço da Sajunga também foi muito elogiado; ouvimos dizer que estava lotado de gente, e que tinha comida, "pra xuxu". Tem gente que não ia na Sajunga há 12 anos e foi neste almoço, o que é um ótimo sinal, pois não adianta guardar rancores a vida inteira, e é com esta união que toda a colônia tem a ganhar. Parabéns aos organizadores.

SSS

Qualquer um nota quando passa pela Moóca, Vila Prudente ou Vila Zelina que a telefônica está ali fazendo escava-

SUGESTIJOS KONGRESUI

Rašo vienas tautietis iš Rio: Neturiu jokio kontakto su S. Paule organizuojamo PL Jaunimo Kongreso valdyba, tačiau noriu pasiūlyti, kol dar nepervėlu, sutrumpinti Kongreso šūkį ligi trijų žodžių: LIETUVA ŠIRDY GYVA!

Mano galva: lengviau atsiminti, taipiau dekoruojant susirinkimų sales, vėliavas ir kt., gravuojant ar spausdinant ant "souvenirų - lembranças", kurių būtina paruošti iš kitų valstybių atvykstančiam jaunimui ir svečiams. Galima būtų atspausdinti ir ant marškinėlių, kuriuos taip mėgsta jaunimas, gražiai tuos žodžius įpinant Lietuvos saulės spinduliu. Kaip Jūs manot?

P.B.

TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA

LIETUVA ŠIRDY GYVA

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas

Tel 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

TŪKSTANTINIS VAJUS

37-tas mecenatas remėjas, kuris šia savaitę prisidėjo prie tūkstantinio vajaus tai yra PLIAS - Brazilijos skyrius.

PASIŽADĖJUSIŲ ĮNAŠAI:

PLIAS - Brazilijos Skyrius	1.000,00
Jonas Bratkauskas	1.000,00
Gražvydas Bačelis	400,00
Jorge Garška	100,00

KITOS AUKOS

Mario Claudio	100,00
Waldemar Pecoraro	100,00
Clodoaldo Matioli	100,00

Lietuvi, pasižiūrėk kiek braziliečių vardų tarp Kongreso aukotojų. Tuo tarpu mūsų kolonijoje kiek dar yra prekybininkų, pramoninkų ir laisvos profesijos lietuvių, kurie lengvai galėtų prisidėti prie tūkstantinio vajaus, bet atidėlioja ir laukia prašančių. Mūsų broliai tėvynę rizikuoja savo laisve ir gyvybe, o mes abejojam padėti mūsų jaunimui. Lietuvi, neužmiršk, kad tavo auka padės išlaikyti lietuvių jaunijoje karteje.

Mūsų pareiga palaikyti jų veikimą.

FINANSŲ KOMISIJA

"Kultūra - tautos gyvybė"

Koncertas "Kultūra" - tautos gyvybė" įvyko šių metų gegužės 25 d. Toronte, Lietuvių Namuose. Tai ne paprastas koncertas, o pynė - montažas, įjungiant tautinius šokius, dainas, išraiškos šokius, kanklių muziką, deklamacijas, perteikimą draminių veikalų ištraukų, viskas rišant dabartinių bei ankstyvesnių poetų eilėmis. Viskas buvo atlikta tikrai gražiai. Betgi ypatingai gražiai išpildė Londono ansamblis "Baltija" dainas ir šokius bei Stepo Kairio muzikalinis vienetas "Kanklių muziką".

Pastebėtina, kad Londono "Baltija", Hamiltono "Aidas" ar koks kitas Kanados ansamblis ar vienetas galėtų pasirodyti ir P. Amerikoje, jei tik būtų pakviestas. Tai būtų kuo pasigėrėt!

ELGETA

— Žmogau, kodėl tu elgetauji?

— Todėl, kad noriu valgyti.

— Tai eik dirbti!

— Negaliu, nes kai aš dirbu tai dar labiau noriu valgyti.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VIENETŲ REGISTRACIJA

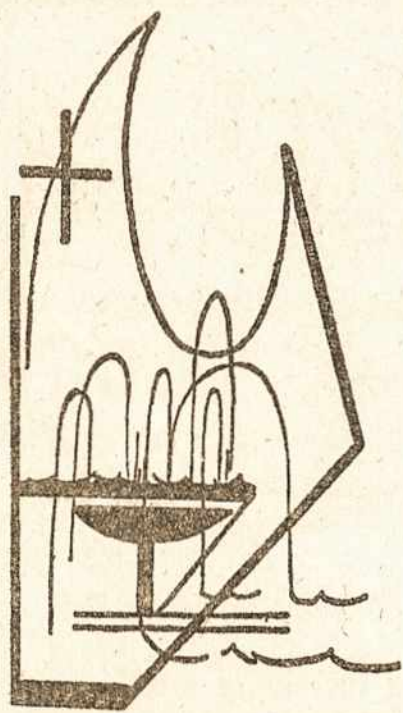
LB JAV Krašto valdyba, kartu su Lietuvių Tautinių Šokių Institutu rengia Penktąją Lietuvių Tautinių Šokių šventę 1976 m. rugsėjo mėn. 5 d. Chicagoje International amfiteatre. Šventės rengimo komitetas sudarytas Chicagoje, pirmininkaujant Br. Juodeliui.

Šventėje dalyvauti kviečiami visi laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių vienetai. Šventės programoje numatytos 4 šokėjų grupės: vaikai (10-12 metų), Jaunuoliai (13-17 metų), jaunimas (virš 17 metų) ir šokėjai veteranai.

— Nuo kada nebelankei mokytis!

— Nuo Žalgirio mūsų, tamsta mokytis!

TIESA IR GYVENIMAS

AR ATSILIEPSIME?

Birželio mėnuo. Birželinės pamaldos. Praeitą penktadienį buvo Jėzaus Širdies šventė. Tai vėl mums priminė Jėzaus Širdies garbinimą. Tačiau ar atkreipsime į tai savo dėmesį?

TĖVO DIENA mums priminė tėvo rūpestį mumis, jo darbus, jo vargus dėl mūsų. MOTINOS DIENA atkreipė mūsų dėmesį į mūsų motinos gerumą, švelnumą, pasiaukojimą, meilę. Laikraščiai, radijo televizija, krautuvių propaganda šaukė, ragino...

Mes atsiliėpėme motinos širdžiai bandėme atsidėkoti, atsilyginti, už užgavimus atsiprašyti, parodyti meilę; kurių motina jau mirusi – tai skendėjome maloniuose prisiminimuose ir meldėmės už ją. Tą dieną motinos ir vaikai buvo laimingi, geri...

Mūsų Išganytojo Dievo Sūnaus Jėzaus Kristaus meilė mums yra kartu didesnė už mūsų motinos meilę. Jėzaus gerumas, gailėstingumas, dosnumas mums yra neišpasakojamas, gautos gėradarybės neišsakaičiuojamos.

Bet ar atsiliėpsime, ar atsiliėpsime į tą Jėzaus meilę, į jos šaltinį, išraišką ir simbolį – Jėzaus Širdį? Bandome jai atsidėkoti, ją aukštinti, jai atsilyginti, atsiprašyti už padarytus įskaudinimus...?

Tai yra Jėzaus Širdies garbinimas, jo esmė ir praktika. Liepsnojančios, pervertos, erškėčiais apsuptos Jėzaus Širdies vaizdu (iššaukiamu Jėsus paveikslu, statulu, medalikėliu, šūkiu, litanijos) įgalinti mūsų vaizduotė ir dvasią prisistatyti Jėzaus, Dievo Sūnaus meilę, nejučiomis pasiraginti atsiliėpti į tą meilę, dėti pastangų, ieškoti būdų, veiksmų pareikšti ją, padaryti ją laimingą, su dideliu pasitikėjimu atsiduoti jai, skirt jai save ir savo gyvenimą, darbą.

Tada pasitikėjimas, saugumas, ramumas užlieja žmogaus dvasią, kyla, stiprėja, įsiliėpsnoja meilė Jėzui ir jo kančia atpirktom sielom...

Ar atsiliėpsime, ar pasinaudosi-
me Jėzaus Širdies garbinimu?

ŠIMTMETIS NUO VYSKUPŲ VALANČIAUS
MIRTIES

(1801 – 1875)

Šie 1975 metai atžymimi dviem sukaktim: vyskupo Valančiaus šimto metų nuo mirties ir M.K. ČIURLIONIO šimto metų nuo gimimo. Okupuotoje Lietuvoje visas akcentas nukeliamas į Čiurlionį, išėivijoje daugiau į Valančių. Tačiau ir Čiurlionį kaip ir spaudoje, taip ir gyvenime eina beveik lygiagrečiai. Tuo tarpu Lietuvoje Valančiaus sukaktis nutylima. Ir kaip užsiminti, kad didelė vyskupo veiklos dalis, ypač tautiškoji ir lietuviškoji, nukreipta prieš okupantą rusą. Net ir blaivybės draugijų steigimas vysk. Valančiaus darbuose buvo dalis lietuviškosios tautinės kovos prieš carą ir jo valdininkus. Leidimas raštų ir jų spausdinimas užsienyje, parapiinės mokyklos ir bendrai lietuvių švietimas buvo anaiptol nepakeliui su rusiškųjų činauninkų (valdininkų) kėslais Lietuvą laikyti smarkiai įgėrusią, beraštę ir tuo būdu lengviau pasiduodančią rusifikacijai, šalančią katalikų tikėjimui.

Niekas neginčija, kad vyskupo Valančiaus šakotos asmenybės veikla ir įtaka uždėjo visam 19-tam šimtmečiui žymę... Jo įtaka nusitęsė iki pat šių dienų gyvenimo, kuriame esame mes...

(Lietuvių Dienos, Kovas 1975)

Su to didžiojo žemaičio ir vyskupo gyvenimu, darbais ir knygomis norime supažindinti ir Jus, mieli ML skaitytojai.

Vyskupo Valančiaus asmuo

Motiejus Valančius gimė Nasrėnų kaime, Salantų parapijoje, Telšių apskrityje, 1801 m. vasario 16 d. Valančiaus tėvai buvo laisvieji valstiečiai (nėjo baudžiatvės), gyveno turtingai ir visus tris sūnus – Mykolą, Motiejų ir Feliksą – leido į aukštuosius mokslus. Pirmieji du baigė teologiją, o trečiasis medicina.

Motiejus mokėsi Žemaičių Kalvarijos do-
minikonų mokykloje (1816-1821) Var-
nių kunigų seminarijoje (1822-1824) ir Vil-
niaus vyriausioje kunigų seminarijoje (1824-
1828).

Kai Valančius pabaigė kunigų seminariją, buvo įšventintas kunigu ir paskirtas kapelionu. Pradžioje (1828-1834) dirbo Moziriuje (Gudijoje), o paskiau Kražių gimnazijoje (1834-1840). Iš Kražių Valančius buvo pakviestas profesoriauti į Vilniaus dvasinę akademią, buvusią vyriausiąją kunigų seminariją (1840). Dvasinei akademijai nusikėlus iš Vilniaus į Petrapilį, ten persikėlė ir Valančius (1842). Petrapilyje tuo laiku gyveno ir dirbo rašytojas S. Daukantas. Čia jiedu suartėjo, ir tarp tų dviejų vyrų užsimezgė asmeninė ir kultūrinio darbo draugystė.

Po trejų metų (1845) iš Petrapilio Valančius nukeliamas į Varnius ir paskiriamas kunigų seminarijos rektoriumi. Už mokslinius darbus, kuriuos jis buvo atlikęs profesoriaudamas dvasinėje akademijoje, jam suteikiamas (1844) teologijos magistro laipsnis.

1850 m. rugsėjo 28 d. Neapolyje (Italijoje) Valančius iššventinamas vyskupu ir pavedama jam valdyti Žemaičių vyskupija. Pradžioje vyskupas Valančius gyveno Varniuose o nuo 1864 m. buvo perkeltas į Kauną. Čia ir mirė 1875 m. gegužės 17 d. Palaidotas Kauno katedros rūsyje.

Valančius buvo pirmasis Lietuvos vyskupas, kilęs iš paprastų žmonių, ne iš bajorų. Dėl to sulenkėjusi bajorija jo nemėgo ir su pašaipa vadino jį "mužikų vyskupu" Bet Valančius, kaip tvirto būdo žemaičio, toji pašaipa nė kiek neveikė ir didžponiams jis nepataikavo. Jam arčiausiai širdies buvo jo kilmės žmonės. Dėl to liaudis savo vyskupą didžiai gerbė ir mylėjo. Apie Valančiaus santykius su žmonėmis net ligi šių laikų yra išlikęs pasakojimas, kuriame aukštinaamas vyskupo paprastumas.

Pasakojama, jog Valančius labai mėgęs vaikus ir dažnai vizitacijų metu klausydavęs jų išpažinčių. Kadangi būdavo vaikų ir apsileidusių, daugiausia su nešvariomis nosimis, tai vyskupas pirmiausia nuvalydavęs vaikus nosį, o po to pradėdavo išpažinties klausimą. Todėl sėsdamas į klausyklą, Valančius visada pasiimdavo didelį rankšluostį.

Štai keletas kitų epizodų išryškinančių vyskupo Valančiaus asmenybę (paimta iš Dr. Gr. Valančiaus. Žemaičių Didysis) (Iš Lietuvių Dienos, ps.6).

Fortunatas ir antra dirmavonė

Kas prie vyskupo, ir anksčiau rektoriaus, stalo besėdėjo, o jo motina ir ilgametis tarnas Fortunatas visad sėdėjo. Pastarasis lydėjo vyskupą į vienintelę jo kelionę užsienin, į Karlovy Varą (Karlsbad) gydytis nepilnus metus prieš mirtį. Juodu mylėjosi kaip broliai, o ir Fortunato ištikimybė buvo savo ponui neribota. Kartą tarnas sėdosi valgyti prie stalo purvinais batais, nes rudenį Varnių purvas buvo tikrai vos išbrendamas. Vyskupui jį subarus, šis atsikirto, kokia esanti prasmė batus išvis valyti, jei vos tik laukan išėjus, jie vėl susipurviną. Kitą dieną vyskupas per pietus atėmė iš jo šaukštą, girdi, kam tau valgyti, nes gi už poros valandų tu vėl išalksi Fortunatas nuo to laiko visada batus valėsi

(Tąsa 9 psl.)

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giastas, 927-0 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-6723, 274-0934

H. Mošinskienė

“TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA - MŪSŲ ŠIRDY VISADA”

Jaunimo Kongreso Atstovams Reikalavimų analizė ir papildomos sugestijos.

a) - Kalba ir skaito lietuviškai.

Kad kalbėti kuria nors kalba, „maždaug“ taisyklingai, reikia tam nuolatinių praktikos. Nevengti savo tarpe namuose kalbėti tik lietuviškai su tėvais, broliais, artimaisiais.

Susirinkimuose, posėdžiuose stengtis išreikšti savo pasiūlymus, nuomone ir kalbėti su draugais lietuviškai.

Nesidrovėti atsiaklausti mokančių kalbėti žodžių, frazių - jas užsirašyti, išmokyti.

Skaityti, kad ir vietinį laikraštėlį, ypač straipsnius lietuvių kalba apie Kongresą. Tuo pačiu praturtintas - papildytas bus žodynas. Patartina sekti visus tuos straipsnius kuriuos rašo jaunimas iš JAV-ųjų ar Kanados Galite

pastebėti, kad juose nėra jokių „svetimybų“, kad lietuviškai galima puikiai išdėstyti savo mintis be jokių įterpimų svetimą kalbą. (Šiuo atveju būtų angli.)

b) Aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje t.y. priklauso kokiam nors organizuotam vienetui (ateitininkai, taut. šokių ansamblis, choras, literatūrinis būrelis...) ir gali šiaip reikštis spaudoje, įvairių parengimų ruošime, ar kt. būdais propaguoti lietuvių tautos kultūrinės vertybes (parodų rengime, liet. knygų apipavidalinime ir t.t.) Scenos vaidinimuose dalyvavimas irgi svarbus argumentas.

Be visų oficialių reikalavimų atstovams, nustatytų PLJS valdybos Urugvajuje.

Patieksiu keletą sugestijų, kurios gal daugiau liečia bendro išsiauklėjimo ir moralinius principus, kurie skiriami Braz. lietuvių jaunimui

a) Atstovas ar atstovė reprezentuos Kongrese Brazilijos lietuvišką jaunimą.

ne vien save, kaip pavienį asmenį. Todėl turi išdėstyti atsakomybę, kurią sau pasiima.

I. Išorinė išvaizda turi labai didelę svarbą. Yra tokia patarlė: „Pagal rūbą pasitinka, pagal išmintį palydi“. Taigi, išoriniai reikia atrodyti tvarkingai ir švariai. „Hipiška“ išvaizda - nepatraukli, bet juokinga. Teparodo, kad žmogus yra visiškai ne vien išoriniame gyvenime pasimetęs, bet ir viduriniai nesugaulo savo egzistencijoje. Lietuvių tautai „hipies“ yra absoliučiai svetimasis elementas, nes lietuvis turi aiškų tikslą gyvenime - Lietuvą. Jai aukoja savo laimėjimus, savo siekimus ir darbus, taip kaip **Kongreso** šūkyje pasakyta.

II. Mandagumas ir taktiškas elgesys. Napoleonas Buonaparte yra pasakęs: „Mandagumas nieko nekainuoja, bet viską perka“.

Taigi, reikia stengtis vengti nemandagaus brutalaus elgesio. Vyrukai turi užleisti vietas mergaitėms, jaunesnieji - vyresniesiems.

Kelionėje reikalinga skaitytis su visais keleiviais ir visi linksmumo prasi-veržimai turi būti nuosaikūs, kad nevargintų kitų.

Visur turi būti tam tikras nuosaikumas, viešose vietose, nakvynėse, pasilinksminimuose, stovykloje ir t.t. O ypač **vaisėse**.

Jaunam žmogui nereikalinga svaigalų kad būti linksmoj nuotaikoj. Galima puikiai linksmintis be visų tų dirbtinų „ekscitacijos“ priedų.

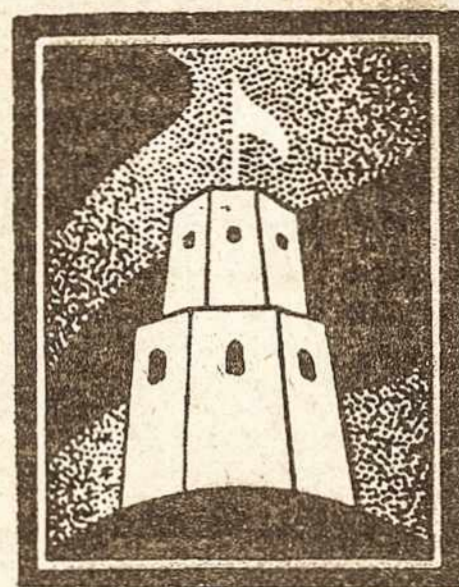
Naujos pažintys, nauja aplinka, viskas savaime jau atneša išpūdžių gausą.

III Atstovų pareigos.

a) Savaimė suprantama kad Kongresan vykstantieji bus įpareigoti ne vien pasilinksminimuose dalyvauti, bet visuose Kongreso darbuose - studijų savaitėje, diskusijose, paskaitose, stovykloje, rezoliucijų sudaryme ir t.t. - Čia bus svarbiausia atstovų atsakomybė - parodyti, kiek Brazilijos lietuvių jaunoji karta yra susipratusi lietuviškuose reikaluose, jos subrendimo laipsni.

Teks susidurti su jaunimu iš įvairių kontinentų, įvairaus išsilavinimo lygio, išaugusių skirtingų kultūros ir papročių aplinkoje.

b) Nenaudokite „pašaipos“ argumentų, jei iš Europos ar Š. Amerikos atvykę stebėsis maistu, arba per daug spontanišku „draugystės pasiūlymu“ (pav. pasibučiavimai ar pan.) Tai visa galima labai gražioje formoje paaiškinti, remiantis net istoriniais duomenimis. Pav. visų rasių integracija visuomenėje (tai ypatingai jautri tema Š. Amerikoje).

c) Atstovai turėtų būti susipažinę tiksliai su lietuviška kultūrine veikla išievių Brazilijoje, ne vien dabartine, bet siekiant 50 metų atgal, nes kaip tik ruošiamasis sekančiais metais švęsti 50 metų imigracijos jubiliejų. (organizacijos, mokyklos, spauda, radio valandėlės ir kt.)

d) Atstovai turi būti susipažinę ir su dabartinės Lietuvos padėtimi, taip kad galėtų dalyvauti diskusijose jei tokios iškiltų kultūrinės vertybes nagrinėjant

e) Stengtis išigilinti į liet. jaunimo problematiką išievių. Ypač rimtai pasiruošti diskusijoms, kurios bus pravedamos iš patiektų iš anksto temų.

f) Galutinai išjungti daugiau į Kongreso rengimo darbus, paraginant ir savo tėvus bei gimines tuos darbus remti (finansiniai, nakvynių parūpinime ir kt.) Dalyvauti ne vien viešuose parengimuose - pasilinksminimo pobūdžio, bet lankytis į posėdžius, kad galėtų sekti, kaip vyksta Kongreso ruošos darbai bent čia. S. Paulyje.

Šis Kongresas bus ne vien pramoga, bet pasaulinio masto įvykis. Tokiam įvykiui reikia rimto ir labai apgalvoto pasiruošimo, nes tuo pačiu bus parodyta, kad nors Lietuvos šalis pavergta, bet tauta, kad ir išblaškyta, bet lieka gyva ir gyvens tol, kol lietuvis kalbės sava kalba - ta pačia seniausia, gražiausia ir turtingiausia „pasulyje kalba“ taip yra pasakęs (vakar palaidotas) poetas Venancijus Ališas - visų gerbiamas prel. Aleksandras Arminas. O lietuviškoji širdis visur lieka lietuviška - „Tiek Lietuvoj, kiek Brazilijoj“.

ŠYPSENOS

Išsiblašymas

Kartą Albertas Einšteinas užėjo į kirpyklą ir su skrybėle atsisėdo į kirpėjo kėdę. Priėjęs su mašinėle ir žirkėmis kirpėjas mandagiai pratarė klientui:

— Atsiprašau, pone profesoriau, gal malonėsite nusiimti skrybėlę.

Einšteinas sumišo, atsistojo, apsidairė ir, pamatęs dvi moteris — kasininę ir manikiuristę, kilstelėjo skrybėlę, tardamas:

— Labai atsiprašau, tamstų nepastebėjau... — Ir skrybėlę vėl užsivožė ant galvos.

Nemalonūs atsitikimai

Svečiuose be gėdų vėlinia bara savo vyrą.

— Esi visiškai neturintis tikras barbaras!

— Ką gi vėl padarėsi?

— Visur svečiuose pasakoji, kiek man metų, bet niekada neatsimeni, kada man gimta dienis!

Mama ir karas

Berniukas, pamatęs kinę, kaip indėnai dažo veidus, paklausė tėvą, kodėl jie taip daro. Tėvas atsakė, esą jie ruošiasi kariauti. Vakare berniukas pribėgo prie tėvo, šaukdamas:

— Tėte, bėkime! Mama ruošiasi kariauti!

Paaikškinimas

Kartą studentas paprašė profesorių Albertą Einšteiną paprastai, be tarptautinių žodžių, paaiškinti, kas yra bevielis telegrafas. Mokslininkas šypstelėjo ir ėmė dėstyti.

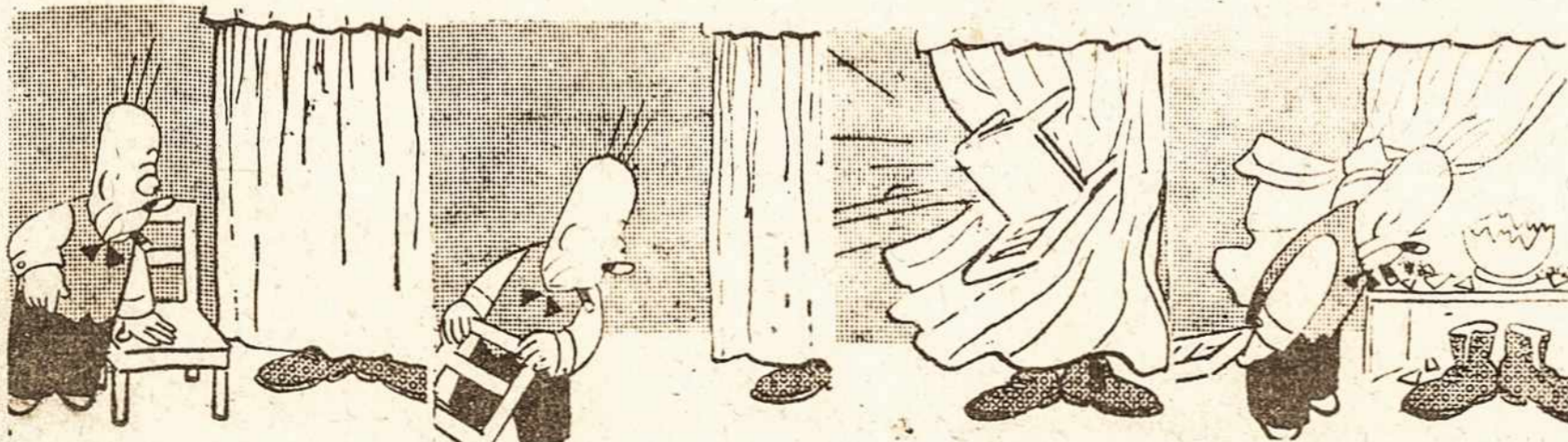
— Išivaizduok tokį šunį, kurio galva Londone, o uodega Niujorke. Jeigu Niujorke timpltelėsi uodegą, šuo sucyps Londone. Tai ir yra telegrafas.

— O bevielis telegrafas? — paklausė studentas.

— Tas pats, tik be šuns.

Parinko Pr. Alš.

DĖDE RAULAS ATGIJO ...

Ir rodo galybę prieš vagį. Tačiau... vagis netikras... sūsis tikrai...

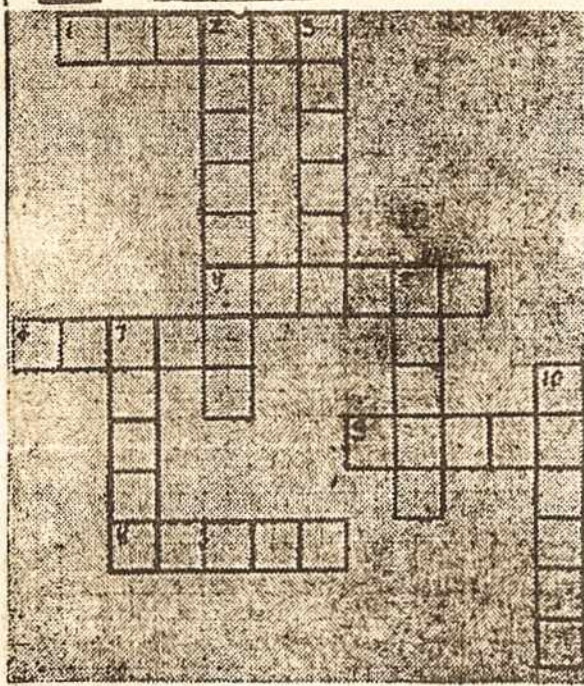

(Atnaujintame Jaunimo namų bare) — Prašau tylos: jei aš būčiau norėjęs triukšmo ir ginčų, aš būčiau pasilikęs kongreso posėdyje.

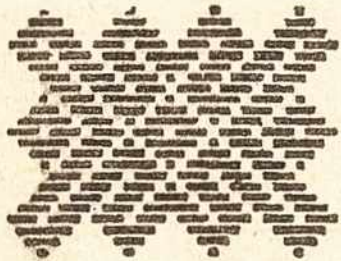
Mūsų Lietuva Mažiesiems

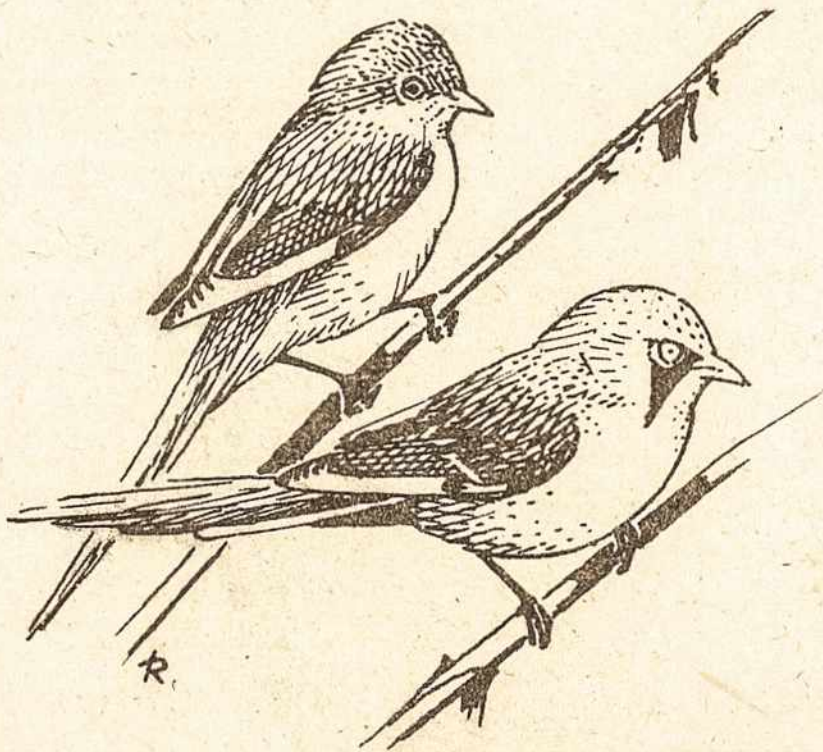
Visiems suprantama kalba perskaitykite šį keistą sakinį: "Kinšaik - niškainek: vasklai prusnase, tigšinmasin ysunlėt."

(Žiūrėkit brėžinį) Skersai:
1. Baltas medis 4. Daiktas, kuris plaukia ant vandens.
6. Baigti gyvenimą. 8. Šviečia diena. 9. Ateina po rudens.
Žemyn: 2. Paukštis. 3. Nupiauti gėlę. 5. "Duck" lietuviškai. V. Kėlimosi laikas. 10. Juos randame burnoje.

(Žiūrėkite brėžinius). Penki berniukai leidžia į orą balionus. Jie vienas prie kito labai arti, todėl balionų virvutės susikryžia. Sužymėkite balionus berniukų vardais, kitaip sakant, pažymėkite, kuris balionas kuriam berniukui priklauso.

PAVASARIS

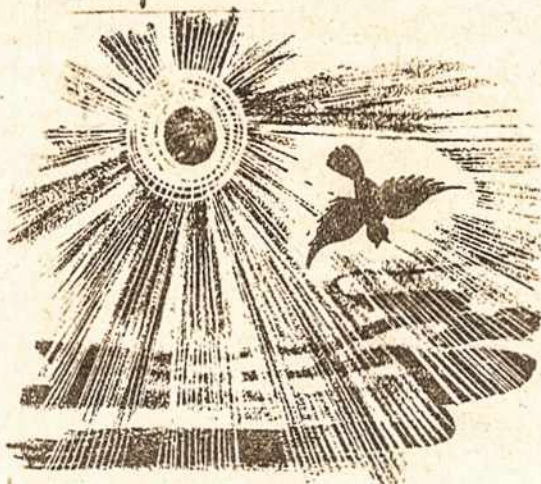
JONAS MINELGA

Oras šyla, saulė kyla,
Jau pavasaris arti.
Kelias žemė, bunda šilas,
Saulės žvilgsnio užburti.

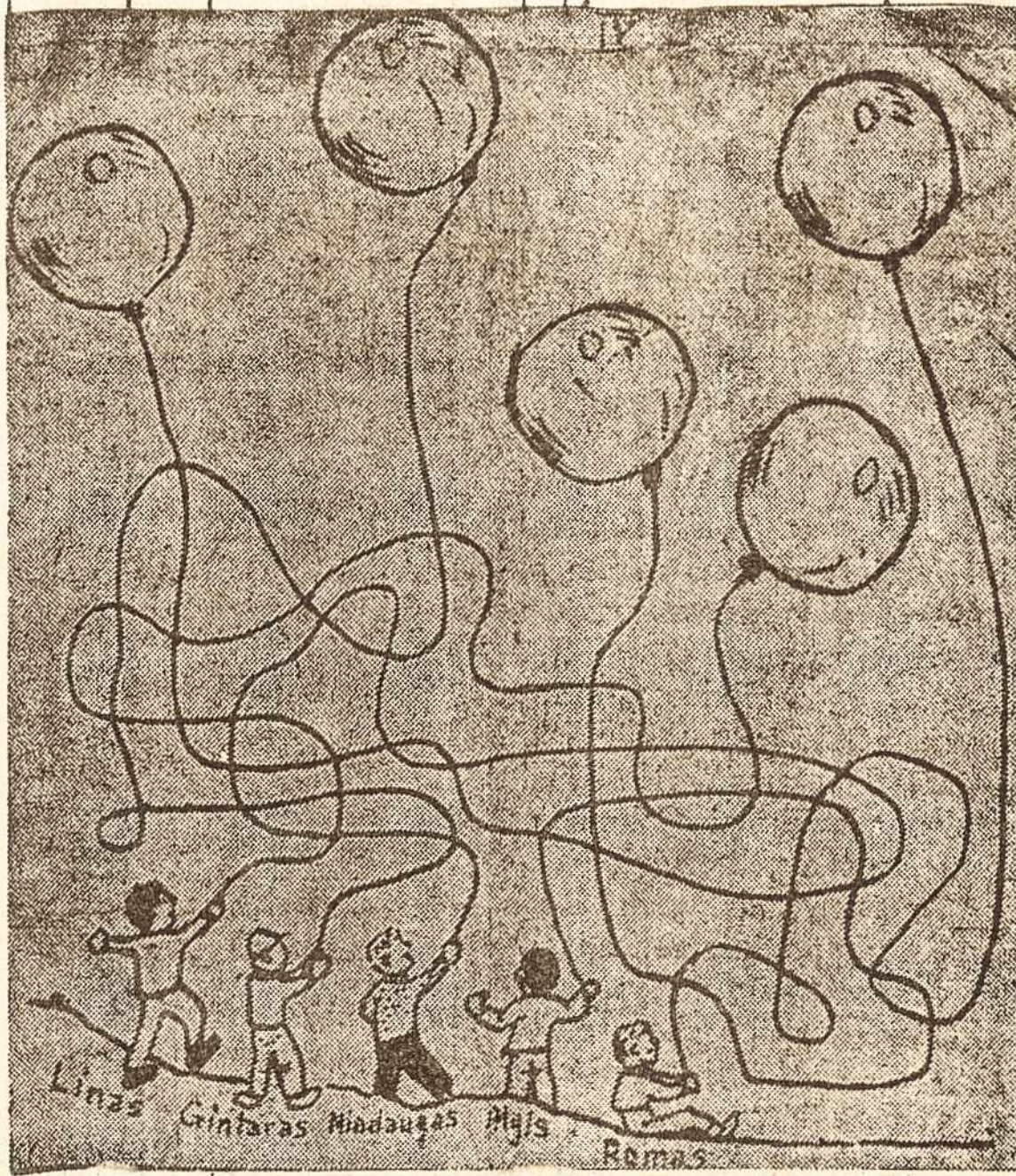
Puošias pievos, sprogsa ievos,
Greit žieduos jų vėjas žais.
Toks gerutis rymo Dievas
Koplytėlėj po beržais.

Skraido vėjas po alėjas,
Atkeliavęs iš pietų.
Nemunėlis, pamylėjęs
Laisvę, veržias iš krantų.

Paukščių dainos nuolat mainos:
Čia padangėj, čia kleve...
Ei, pavasaris jau eina
Pievoms, sodais ir gatvė!

TRUPUTĮ PAGALVOK

BŪDVARDIS

Būdvardis yra žodis, kuris pasako, koks daiktas yra. Yra daug visokių būdvardžių — trumpų, ilgų, surkių, lengvų, gražių, negražių ir kitokių. Jei nebūtų būdvardžių, negalėtum pasakyti, koks yra daiktas. Aš mačiau laivą. Nežinau, ar jis buvo didelis, ar mažas, nei kokios spalvos jis buvo. Štai kodėl būdvardžiai yra labai svarbūs.

Viktoras Špokas,
Dariaus Girėno lit. m-los
V sk. mokinys.

Į langelius, iš kurių susidaro žodis LIETUVA, ir išyti raidės:

1. Į raidę L statmenai įrašomas mūsų tėvynės vardas, gulsčiai vi siems gerai žinoma — gražiai žydintis augal — kurio seklos valgomos.
2. Į raidę I rašomas vardas garsios Lietuvos vasarvietės.
3. Į raidę E viršuje įrašomas žodis, reiškiantis kūrą, kurio nemaža buvo pagaminama Lietuvoje viduryje — mėsos produktas, apačioje — k. ras, kurio Lietuva įsiveždavo iš užsienio — statmenai — pietrytinė Lietuvos dalis.
4. Į raidę T viršuje įrašomas valstybės vardas, kurios dalis yra Europoje, bet didesnę dalį Azijoje: statmenai — Lietuvos paupiuose augantis krūmas.
5. Į raidę U šonuose rašoma dviejų Lietuvos kaimyninių valstybių vardai: apačioje — ginklo vardas.
6. Į raidę V įrašomos dvi valstybės: viena prie Viduržemio jūros, antra — prie Raudonosios jūros.
7. Į raidę A kairėje pusėje rašomas vardas gėlės, kuri puoše lietuvių darželius, dešinėje — vardas salų Atlanto vandenyne, kur turtingi amerikiečiai važiuoja atostogauti viduryje įrašoma esamojo laiko veiksmo d. is.

Šį uždavinį sugalvojo Gediminas Naujokaitis Brooklyn, V. Y.

Uždavinio teisingas sprendimas 20 taškų.

Pasek, mamyt, man pasaką taip ilgą
apie tuos brolius lakstančius varnais.
Arba kaip ažuolu pavirto smilga,
kai karalaitis jojo su tarnais.

B. Žalialankis

PASEK, MAMYT

Pasek, mamyt, pasek man pasaką
apie vargus našlaitės taip gražios.
Arba kaip gervė traukė vilkui ašaką,
tikrai tikėdama, kad iš žies...

Arba pasek man gražią taip legendą
apie Pilėnus, Vilnių ir Trakus.
Kaip priešai įvilioni liūnan skendo,
pamete pelkėse slaptus takus.

Pasek, mamyt, apie didvyrių žygius
ir jų dainas, begrįžtant iš kovos,
kad man stianakt lovinėie užmigęs,
Sąmonės...

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

Mikalojus Čiurlionis, baigęs Varšuvos ir Leipzigo konservatorijas, susidomėjo tapyba. Buvo įstojęs Varšuvoje net į meno mokyklą, bet iš jos greit pasitraukė, nes jo pasaulis buvo toks individualus, kad mokykla nedaug ką galėjo duoti. Greit jis ėmė garsėti, kaip keistas dailininkas.

Tuo metu, kai jis pradėjo reikštis, Vakarų mene jau buvo labai toli nueita. Praeity jau buvo impresionizmas, ekspresionizmas. Tai buvo metai, kai triukšmavo Picasso, kai formavosi kubizmas. Bet tos meno srovės nepalietė Čiurlionio.

Čiurlionio dailininko šaknys yra simbolizme, misticizme. Gi mistikos buvo nemaža ir lenkų mene, lenkų intelektualų tarpe. Augdamas iš simbolizmo, jis buvo labai originalus, niekur nesutiktas, nematytas. Jis sukūrė savo pasaulį.

Visas jo menas yra tikrovės gilesnis praskleidimas. Kartais jis, lyg ant kokio aukšto kalno užkopęs, žiūri į pasaulį ir labai toli mato, mato dar kitus pasau-

lius, kuriuos net sunku suprasti. Tai buvo pastebėjęs ir žymus prancūzų rašytojas Romain Rolland.

Darbininko skiltyse, kiek leis sąlygos, mėginsime susipažinti su Čiurlionio paveikslų mintimi. Ką jie reiškia, kaip juos suprasti.

VILTIS

Čia spausdinamas paveikslas yra vienas iš realiausių Čiurlionio paveikslų. Jis pavadintas "Viltis". Tikrumoje tai yra autoportretas.

Dailininkas stovi tamsumoje ir laiko degančią žvakę rankoje. Jis susimąstęs žiūri į liepsnelę, o aplinkui skrenda peteliškės. Kaip žinome, naktį peteliškės skrenda į šviesą. Čia tos peteliškės panašios į angeliukus. Jos yra žmogaus mintys, troškimai. Pasiekusios žvakės liepsną, nudega sparniukus ir krinta žemyn.

Taip sudega ir krinta žmogaus troškimai, norai, jo mintys. Viskas žūsta, bet dailininkas pa-

Kada Lietuvoje atsirado vargonai?

1408 balandžio 11 vokiečių ordino magistras Ulrichas von Jungingen dovanojo Vytauto Didžiojo žmonai Onai klavikordą ir kilnojamus vargonėlius. Manoma, kad tai buvo patys pirmieji vargonai, atsiradę Lietuvoje, nes ankstyvesnių žinių apie juos senuose raštuose nėra. Visai nėra žinių apie vargonus mūsų krašte ir vėlesniais laikais, maždaug ligi XVII amžiaus pabaigos. Nuo šio laiko žinių pavyksta jau rašti. Pasirodo, kad vargonai buvo labai mėgstami ir branginami. Tačiau kokie tie vargonai bu-

veikslą pavadino "Viltis". Ir kodėl? Pirmajame plane tos vilties nėra. Viskas juksudega. Bet jis tikisi, kad kažkur toji viltis yra, kad ji ateis ir tie drugeliai nenudegs sparnų, nenukris į žemę. Jie virs realybe.

Ir visas jo gyvenimas buvo kaip tie drugeliai, skrendą į liepsną. Vargas, skurdas, liga, mirtis. Bet jo širdis nujautė, kad kažkur yra dideli pasauliai, į kuriuos jis pravėrė dureles. Ten ir buvo viltis. Jo menas buvo viltis, ir ta viltis liko mum kaip didelė nuostaba, kaip didelis žmogaus turtas.

vo, sunku pasakyti. Smulkesni žinių apie vargonų pobūdį galima rasti tik pačiais vėliausiais laikais.

Pačiais didžiausiais vargonais Lietuvoje gana ilgą laiką buvo laikomi Kretingos pranciškonų bažnyčios vargonai. Jie pastatyti 1619 grafo Jono Karolio Chodkevičiaus lėšomis. Kaštavo 16,000 florinų. Per ilgą laiką jie gerokai susidėvėjo ir turėjo būti kelis kartus remontuoti. Paskutinį kartą juos teko remontuoti 1925. Mediniai jų vamzdžiai šio paskutinio remonto metu buvo pakeisti metaliniais, o taip pat sumažintas jų balsų skaičius. Šie vargonai visiškai sudegė 1941 birželio 26, vokiečių-rusų karo pirmąją savaitę degant Kretingos miestui.

Vėliau patys didžiausi vargonai buvo Kauno Archikatedroje — bazilikoje. Juos pastatė 1882 vargonų meistras J. Rudavičius. Iš pradžių jie turėjo tik 50 balsų, bet po trejų metų vėsk. Paliulionio įsakymu buvo pridėta dar 13 balsų. Patys moderniausi vargonai nepriklausomoje Lietuvoje buvo Tėvų Jėzuitų bažnyčioje, taip pat Kaune. Jie turėjo 33 balsus, 3 manualus ir visus moderniausius įrengimus.

M. K. Čiurlionis — Viltis

JURGIO BALTRUŠAIČIO IR FAUSTO KIRŠOS IDĖJINĖ POEZIJA

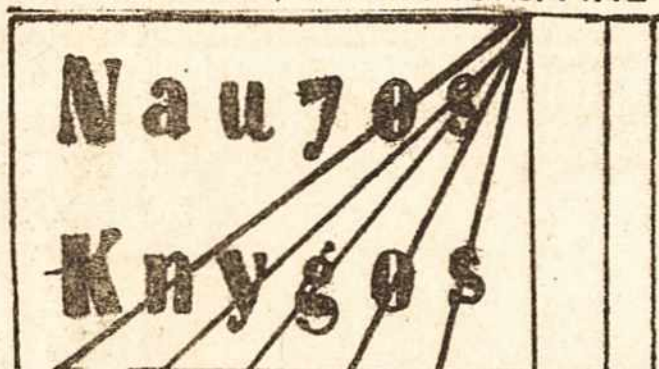
(Studijų Savaitėje skaitytos paskaitos santrauka)

Dėl idėjinės poezijos yra priešingų nuomonių: vieni (žemininkai) ją iškelia, kiti (pvz., Aistis) ją nuvertina. J. Baltrušaitis ir F. Kirša dar prieš „Žemės“ antologijos pasirodymą (1959 m.) davė vertingos idėjinės poezijos, kuri užima mūsų lyrikoje pirmaujančią vietą.

Baltrušaičio poezija yra simbolistinė. Simbolizman poetą lenkė jo prigimtis, linkusi mąstyti, ieškoti gilesnės daiktų prasmės, ir ano meto, 20 amž. pradžios, simbolistinė rusų lyrika. Vienas pagrindinių Baltrušaičio lyrikos motyvų yra atskleidimas visatos prasmės. Daiktų berėvė susieja kažkokį ryšys. Žmogus yra dalis prasmingos būties. Būty viešpatauja darna ir vienybė; joje nėra esminio skirtumo tarp didžio ir menko, tarp aukšto ir žemo; visa yra sujungta į prasmingą visumą. Dėl to poetas jau rusiškuose rinkiniuose („Žemės laiptai“ 1911 m., „Kalnų takas“ 1912 m.) galėjo rašyti, kad gerbiąs „gelmę jūrų ir lašelių lygiai“ ir reikalauti lenktis ne tik didingiems dangaus žydrynės gaisams, bet ir pavasario lapų balsams, o už vis žemiausiai rudens stagarams; melstis ne tik jaunam rožės žiedui, kuris sklindinas kerinčio grožio, bet pagarbinti ir paprastą šakelę dulkinam kely; klauptis ne tik prieš kait-

V. Natkevičius rios saules spindesį, gerbti ne tik bedugnės nakties didybę, bet ir mažytę žemės smiltį. Ta pati mintis — ir mažiausias šios žemės daiktelis slepia savy didingą prasmę, nes ir jame yra „visa“ būtis, — užtikama visoj eilėj ir lietuviškai rašytų eilėraščių, bet ypač būdingai išreiškta „Ramanėlės“ šedevriuke. Būtis yra vieninga ir vienoda savo paskirtimi, bet jos dalis, žmogus, yra suskilęs: jo krūtinėje plakanti dvejopa širdis, trokštanti čia didžio, čia žemo ir menko. Kitaip yra Putino lyrikoj, kur visa būtis, ne tik žmogus, yra suskilusi. Būties darnos Putinas nepažįsta. Būtis yra mįslinga, ji paslėpta nuo mūsų „tamsos skraiste“. Mes stovim per amžius prieš dieviškąją lemtį, ilgėdimies aiškumo, šviesos ir sielvartaudami, kad ji nepasirodo. Dainius, poetas yra tas, kuriam skirta šiek tiek praskleisti tamsos skraistę ir guosti žmogų jo nelaimėse ir varguose. Dainius yra tarpininkas tarp Dievo ir žmogaus; jis geriausiai sukuria maldą Kūrėjui, kai bando praskleisti jo kūrinijos mįslingas paslaptis. Visatos prasmę betgi tiek dainius, tiek kiekvienas žmogus tegali atskleisti kūryba, darbu. Tuo būdu žmogus dalyvauja Dievo kūryboje, įprasmindamas save patį. Šią mintį būdingai išreiškia „Žemės laiptų“ eilėraštis „Ave, crux!“:

Dar pasaulis nesutvertas,
Ir šventovė nebaigta,
Tik laukų akmuo pažertas,
Tik pečiams galia duota.

GYDYTI KULTO BURTAIS?

Tešiamė toliau naujai išleisto JURGIO GLIAUDOS Romano P A G A I R Ė apžvalga.

Kaip knygos aplanke rašoma autorius gilinasi į komunistinės ideologijos ir santvarkos sukurtą naują žmogų. "Naujas žmogus, komunistiškai išauklėtas, baimės tramdomas, nelemties įvykių stumdomas, parodo savo dvasinį lūžį, ypač matydamas, kad ateistiškai auklėjamuose vaikuose gimsta religinės idėjos, griauančios propagandinę tikrovę".

Autorius vaizduoja, kad ateistinė propagandistės Ramunės Gintalienės penkiamečiai sūnus Tadu- kad suseraga vėžiu. Jis turi būti operuotas. Jo dešimt- metei sesutei Ulbai atrodo, kad jie nenori gydyti broliuko, jie nori tik operuoti jį. Tėvas paaiškina, kad gydytojai žino, kas darytina.

Motina pasiginčijo su mergaite:

– Tadukui vaistai nepadėjo, reikia skubiai gydyti. Reikia pašalinti skaudulį.

– Mamyte, – pasakė Ulba, – aš turiu būdą, kaip pagelbėti Tadukui. Aš gydysiu jį maldomis.

Tėvas nustebejęs pakėlė į ją akis. Motina sustojo ir sustiro. Abiem valandėlę atrodė, kad Ulba nori pokštauti. Dar geriau: pašiepti prietarų pasaulį.

JURGIO BALTRUŠAIČIO...

(iš 7 psl.)

Pro, tuštybę, melą, tingi
Ženk su pareiga rūščia –
Tik per ją tau naują vingi
Atidengs būties erčia...

J. Baltrušaitis yra dviejų kultūrų augin- tinis: Rytų ir Vakarų. Rytų kultūrai bū- dinga mintis, kontempliacija, bet ir pasi- lavimas likimui, Vakarų – akcija, dina- mika, kūryba. Savo lyrikoj jis ieško šių dviejų pradų sintezės. Tokiu būdu jo eilė- raščiuose galima rasti ir Rytų dvasiai bū- dingų bruožų. Yra posmų, kuriuose žmo- gus parodomas tik kaip nuolankus Dievo planų vykdytojas: jis tik „amžių smilka- as“ būties dalelė, priklausanti nuo visu- mos. Dažnokai galime užtikti mintį, jog reikia nuolankiai pasiduoti amžių tėkmei, am. kas bus. Rytų dvasiai (tuo pačiu ir jos įtakoj esančiai ortodoksinei rusų reli- gijai) skausmas yra priemonė pakilti į aukštesnę būtį. Ši idėja skelbiama kelioli- koj Baltrušaičio eilėraščių. Vakarietiškoji dvasia betgi laimi Baltrušaičio lyrikoj, nes joje dominuoja valingasis, kūrybin- gasis žmogus, kuris stato Dievo nebaigtą šventovę, nepalaužtas skausmo ir nevil- ties, kelia rankas aukštyn, jungdamas Že- ną su Dangumi.

Minties lyrikos požiūriu Fausto Kiršos lyrika neišvengiamai atsiduria J. Baltru- šaičio šešėly. Joje pastebim Baltrušaičio įtakos, nors Kiršai netrūksta ir savito cha- rakterio; pastebim kiek menkesnį filosofinį krūvį nei pas Baltrušaitį; pastebim, kad Kiršai geriau pavyksta tie eilėraščiai, kur mintis neperkrauta simboliais. Pirmuo- siuose autoriaus rinkiniuose „Verpetuose“ ir „Aidų aidžiuose“ idėjinės lyrikos ma- ža. Juose yra keletas lengvos, žaismingos formos eilėraščių, kurių vienas antras yra sukomponuoti ir iki šiol solistų dainuoja- mi. Šie pirmieji rinkiniai mums perduoda

– Maldomis? – paklausė Ramunė. – Tu nori gydyti Taduką stebūklais? Tai geras iš- radimas, mano Ulba. Reikia uždaryti ligoni- nes ir pradėti gydyti žmones kulto burtais. Cha-cha-cha. Man patinka, Ulba, tavo pokš- tai.

– Aš, mamyte, rimtai. Aš perskaičiau ta- vo rankraštį, kuris čia gulėjo. Žinai, tada, kai tu ruošėsi išvažiuoti. Paėmiau ir perskai- čiau, nes man buvo baisiai įdomu.

– Kas gi ten tau buvo taip baisiai įdomu? – paklausė motina.

– Ten buvo parašyta apie vieną mergaitę, tokią, kaip aš, kuri gelbėjosi nuo gaisro su sa- vo maldaknyge, – paaiškino Ulba.

– Ar ta mergaitė išsigelbėjo? – kietu to- nu paklausė Ramunė. – Ar gaisras užgėso jai pasimeldus? Ką tu dabar man atsakysi?

– Tai kodėl tu kalbi apie tą mergaitę, jei- gu ji buvo negera? Tai kodėl tu apie ją kalbi?

– Kodėl? Tai man klausimas. Labai pa- prastai, kodėl? Sakau žmonėms, kad tos mergaitės nuo liepsnų maldaknygė neapsau- gojo. Štai tas kodėl.

Ji pritraukė prie savęs dukrą ir iš arti žiū- rėjo jai į akis.

– Apsaugojo, – tyliai ir atkakliai pasakė Ulba.

Ramunė pradėjo pykti.

– Kalbi nesąmones, kvailybes. Gédykis, būdama pionierė, kalbėti tokias nesąmones.

– O, gal būt, liepsna ne taip degino, – atkakliai pakartojo mergaitė.

– Kvailybės – griežtai pasakė motina.

žmogų, kuris yra tik aidas ano, tikrojo, idealinio pasaulio. Šis žmogus yra labai panašus į J. Baltrušaičio pavaizduotąjį – svečių iš anapus. Sekančiuose rinkiniuose Kirša pasineria mąstymo bei maldos pa- saulin, kuris vėl artimas Baltrušaičio lyri- kos mintims ir vaizdams. Betgi būties dar- nos, vienybės, centrinės Baltrušaičio lyri- kos minties, Kirša beveik neišsako, nors ji yra jaučiama. Poetas čia yra daugiau vakarietiškas nei Baltrušaitis. Apskritai, Kirša yra savo minčių pasauly ne tiek spe- cifinis ir šituo pažiūriu mažiau filosofinis nei Baltrušaitis, kuris turi lyg kokią savi- tą minčių sistemą, nuolat išsakomą eilė- raščiais. Daugumas betgi Kiršos eilėraš- čių puoselėja vis kokią nors mintį, idėją, refleksiją. Pasekdami Kiršos rinkinių „Giesmių“, „Maldų ant akmens“, „Piligrim- ū“. „Tolumų“, „Šventųjų akmenų“ mo- tyvus, pastebim, kad poeto žmogus yra lyg „rūko dulkė, menkas kloniuos ir kalnuos“, bet pajėgus šviesti, gališ gamtos „šaltuos vaizduos“ regėti slaptinę šventumą, pla- tybę ir jaunumą, gališ melstis, bet ir my- lėti, kiekviena proga pulti ir vėl keltis, nes jau tokia jo buitį: įvairiaspalvė. Prade- dant „Giesmėmis“, taigi maždaug nuo 1934 metų, poetas, kad ir nenuoldamas nuo simbolizmo, savo mąstymų neperkrauna neaiškiais simboliais, bet vis labiau išsiū- ri į gamtą, ypačiai pamėgdamas pavasario temas ir tam panaudodamas realų, kartais net grubų žodį. Kai kur dabar poetas vėl pasiekia lengvo grakštumo, kaip ir „Aidų aidžių“ rinkiny, neatsisakydamas savo įprastos refleksijos. Kietas, realistiškas ir piktai ironiškas yra Kirša ir „Pelenų“ sa- tyroje, kuri prilygsta kai kur Kudirkos ir geriausioms Maironio satyroms. „Pelenuose“ poetas plaka lietuvių inteligentijos ponišką gyvenimą, nutolimą nuo liaudies, karjerizmą, piktas partijų kovas.

J. Baltrušaitis įrodė, kad yra galima vertinga minties lyrika. Kiršai ji pasisekė tik iš dalies, nes jo keliolika eilėraščių yra perkrauti nudėvėtais, kartais dirbtiniais simboliais, po kuriais žūsta ir ryškesnė bei gilesnė mintis.

Ulba norėjo pasprukti iš kambario, bet Ramunė stvėrė ją už rankos.

– Tučtuojau apsigalvok, ar tu kalbi, kaip reikiant? Kartok su manimi kartu: Pirčiu pio mergaitė Marytė Uždavinytė gynėsi nuo fašistų ugnies su savo maldaknyge ir žuvo u- nyje. Na, kartok ir netylėk ir nemurmėk sau po nosim.

Ulba, akis nuleidusi, stovėjo prieš motiną, kaip mažas, užsispyręs, dresiruoti nesiduo dantis žvériukas.

– Kartok gi. Žodį žodin.

Ulba tačiau tylėjo, lūpas sukandus, užsis- pyrus, nedrįsdama pažiūrėti motinai į akis.

Ramunė supurtė Ulbą už jos menkų pete- lių.

– Nepyk ant jos, – įsikišo Gintalas. – Tai jai, kaip žaismas. Užeis ir praeis. Senelė jai atrašė, kad meldžiasi už Taduko sveikatą. Žinai gi, viena sena, kita vaikas.

– Ir jūs man to laiško neparodėt, – pyko Ramunė, – ir tu manęs nepaklausei paaiš- kinti, ką reiškia melstis už sveikatą. Tu ne- gera. Tu bloga. Tu manęs nepaklausei, ką tai reiškia melstis už ką nors, už sveikatą. Tai reiškia, tai reiškia, kad lengva būti blo- ga pioniere.

– Aš paklausiau tėvelio, – kukčiodama atsakė mergaitė. – Jis nusišypsojo ir pasakė, kaip bobuté išmano, taip ir padeda Tadukui. Tai jos vaistai.

– Na gi, ką galiu daugiau pasakyti apie se- ną žmogų, – pasakė Gintalas. – Argi ta pro- ga aš arba tu skaitysime ateistinę paskaitą? Ulba gerai žino santykį tarp religijos ir gyve- nimo iš pionieriškų valandėlių.

– Aš tai žinau, – atsakė mergaitė.

– Ką gi tu žinai, ką gi tu žinai, jeigu taip elgiesi. – karčiai pasakė Ramunė. – Taip elgtis mes neturim teisių.

– Aš taip, mamyte, dėl Taduko, – pasa- kė Ulba.

– Dėl Taduko?, Burtai dėl Taduko?

– O jeigu dėlto Tadukui bus lengviau? – paklausė Ulba.

– Dėl maldų jis nepasijus geriau, – pasa- kė Ramunė. – Jeigu jo negydys, neduos vaistų, neoperuos, tada jam. bus blogiau, – užsikirto Ramunė, nes bausis žodis „nu- mirs“ netikėtai vos neišsprūdo pro lūpas

Vėliau Gintalas pasakė žmonai:

– Ulba aptarė su manim senelės laišką. Aš nebijau. Patyrimas padarys savo. Išaugo dar aršesnė skeptikė. O dabar? Tai ją domi na, kaip įdomus žaislas.

– Kvailais žaislais žaisti netinka, – nesu- tiko Ramunė. – Dieve mano, nejaugi ir ma- no klausytojai gali pasidaryti panašias išva- das iš mano panaudoto epizodo apie mer- gaitę ir jos maldaknygę. Tai būtų baisu.

Ji užlaužė rankas.

– Esą lengviau degti su maldaknyge. Esą reikia ir tą priemonę išbandyti.

Ir visą kitą dieną Ramunė nepajėgė išsi- veržti iš tylaus, švininio dvasioje apmaudo. Scena su Ulba staiga parodė jai, kad, skyrusi visą laiką pašaliniams žmonėms šviesti ir auk- lėti, ji savo vaiko psichės nepažįsta. Tai bu- vo priekaištas, tai buvo apmaudas. Ir buvo čia dar dalelė nuogaščio, tartum ji slaptai nusikalto ir slepia savo baustinę veiksmą. (171 - 175 ps.)

Halina Didžiulytė Mošinskienė

METEORU SUŠVITĖS, METEORU UŽGĖSO...

Šviesus ir šiltas, kaip gaivinančią saulės spindulys, kaip Šviesa iš Šviesos — toks buvo a.a. prelato Zenono Ignatavičiaus asmuo Brazilijos lietuvių bendruomenėje.

Kunigas, kanauninkas, prelatas visuomenininkas ir visų draugas velionis buvo mums lietuviams, visai mūsų tautai, šviesiausias krikščioniškojo pasaulio apaštalas. Kuklus kasdieniniame gyvenime, vis mėtomas ir mėtomas tarp Brazilijos ir Romos, jis įrėžė gilią kultūrinę vagą ypač Rio de Janeiro lietuvių suskudusioje kolonijoje. — Neužmirštamai ir nepamainomai mielas kiekvienam kas jį pažinojo, kas girdėjo jo pamokslus, lietuvių tautos lobių iškėlime, jis buvo visų laukiamas ir savas.

Mielas ir mylimas, kaip brolis, tėvas, sielos vadovas, gerasis patarėjas, aristokratiškos laikysenos ir kartu nepalaužiamai tvirtas katalikas — Šv. Kazimiero pats iškiliausias 500 metų sukakties garbintojas. Šiluvos Marijps apsišėkimų puoselėtojas — šventasis tarpe mūsų gyvenęs.

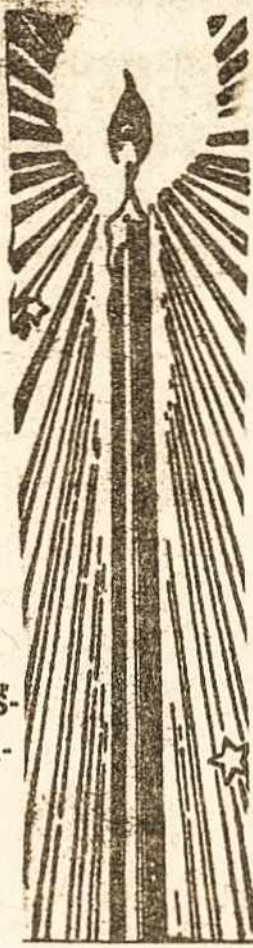
Kaip tylusis apaštalas tarp kalinių, karo belaisvių, svetimose žemėse — nevilties apimtiems, jis nešė Kristų savo gležnose rankose, savo degančioje širdyje — vienintelę Viltį skausmų marijose.

Brazilijos lietuvių tarpe, velionis Zenonas Ignatavičius stengėsi kelti apsnūdusį lietuvių tolyn nuo "čerkos", artyn prie gyvos lietuvių tautos žaizdos, kad tą pulsuojančią kančios ritmą atlieptume visi drauge, savo širdyse prikeldami šauksmą: "Lietuva, tėvyne mūsų..."

Ir jis sugebėjo. 1958 m. Rio de Janeiro lietuvių iškilmingai atžymėjo Šv. Kazimiero 500 jubiliejų. Ne tik scenoje, viešame susirinkime, bet ir per Vera Cruz radijo portugališkai buvo suvaidinta Šv. Kazimiero gyvenimo inscenizacija.

Ir rodos, tik neseniai, mielas Kun. Zenonas ateina pas mane ir kalbina, ragina — "panaudokite savo plunksną..." — įsijautusi į jo pasiūlymą parašiau tą kuklią inscenizaciją, bet ją rašant, lyg girdėjau šauksmą iš tos šv. Kazimiero koplyčios Vilniuje, kurią ir šiandieną kaip gyvą matau — visą sidabru nulieta Lietuvos Šventojo relikviją.

Deja, viskas dabar jau liko praėity. Per greit nuskuba pas Pramžių visi mieli, savi, geri žmonės — tie nuostabūs žmonės, kurieėjo gyvenimo grumzdais tokį sunkų ir nedėkingą kelią — savo pasirtyje tylūs ir ramūs, bet nesuklupę savo idealuose.

Šis epizodėlis labai būdingai parodo vyskupo paprastumą, draugiškumą, demokratiškumą ir humorą. Žemaitijos klebonijose neperseniai galėjai prisiklausyti aibes panašių anekdotinių istorijėlių apie jį. Mano tėviškėnas senukas Gorainis iš Žem. Kalvarijos mėgdavo pasakoti, kaip vyskupas Motiejus jį antrą kartą „padirmavojo“. Vietinis kunigas jį, tuomet dar septyniolikmetį bernioką, siuntęs pėsčią Kaunan pas vyskupą lietuviškų knygėlių parnešti. Apie 250 kilometrų atstumą nuspaudęs per pusketvirtos dienos. Kaune drožęs tiesiai į vyskupo rūmus. Koridoriuje sutikęs senyvą ir visai paprastą-neprašmatnų kunigą, pabučiavęs jam ranką ir garsiai pasipasakojęs jam visą reikalingą, prašydamas nuvesti pas vyskupą. Tas se-

Prelato Zenono Ignatavičiaus kelias Brazilijoje nebuvo "šilkais klotas", bet savo kantrumu, saulėta nuotaika, jaunatvišku entuziazmu ir žmogaus pažinimu, jis sugebėjo prikelti lietuvių užsnūdusį tropikų, palaimintoje šilumėlėje". Pasišaukė pagalbos iš S. Paulo — tai visi talkinome.

Ir rodos, tai buvo taip neseniai... Mes visi tada buvome pilni entuziazmo ir visokių išmonių pilni. Rio de Janeiro dar yra likę velionio bendradarbių, kurie dar galėtų paryškinti Prelato veiklą jų tarpe. Asmeniškai, o gal ir daugelio S. Paulo lietuvių vardu, pasakysiu, kad prel. Zenono laukdavome, kaip šviesos, taikos ir ramybės šauklio.

Jis nebeateis. Jo gerosios rankos nebelaimins mūsų. Jis švystelėjo Brazilijos lietuvių gyvenime kaip švytintis meteoras ir staiga užgėso. Bet, jo taurios sielos spinduliai ilgai šildys ir žėrės mummyse, jo pavyzdžiu mes statysime toliau tautos paminklą — laisvą lietuvių — Laisvajai Lietuvai.

Išsėkis ramybėje, arti krikščionybės lopšio palaidotas, toli nuo tėvų kapų, bet Amžinybėje su jais, Šv. Kazimiero artume...

Sudieu.

SAJUNGOS — ALIANÇA PASTOGĖJ**Motinos Dienos Minėjimas**

Lietuvių Sąjunga-Aliança ir šiais metais, gegužės 18 dieną, paminėjo Motinos dieną. Svečiai buvo priimti, nors kuklia, bet įvairia ir įdomia, tai dienai pritaikyta, programėle ir sąjungiečių moterų paruoštomis turtingomis ir skanomis vaišėmis. Malonus, mandagus ir be mažiausių priekaištų svečių priėmimas — tai sąjungiečių garbės pažymys, visų aukštai vertinamas, "ponto alto da Aliança". Kam teko, bile kada ir bile kokia

proga, pabūvoti, kaip svečiui, sąjungiečių pastogėje, nusivilti bei gailėtis neteko.

Programą pradėjo vice-pirmininkas Jonas Antanaitis, sveikinimo žodžiu į susirinkusius ir apibūdindamas šio pobūvio tikslą ir jo reikšmę. Po sveikinimų, scenon išėjo rašytoja Halina Mošinskienė, tarti Motinos Dienai pritaikytą žodį. Kalbėjo trumpai, bet gyvai apibūdino motinos reikšmę šeimoje ir visuomenėje, pabrėždama jos atsakomybę, ypač gyvenant išėivijoje, auklėjant vaikus būti tikrais savo tautos sūnumis ir garbingais visuomenės nariais. Po kalbos, H. Mošinskienė dar padeklamavo eilėraštį ir paskaitė iš savo knygos vieną kūrinėlį. Svečiai, padėkos ženklan, palydėjo kalbėtoją karštais plojimais.

Iš eilės sekė meninė dalis, kurią paruošė ir pravedė Kazimieras Ambrozevičius. Šią programos dalį išpildė pats programos paruošėjas, padainuodamas keletą lietuviškų dainų, pianistui Feliksui Girdauskui palydint. Svečiai jam nepasigailėjo aplodismentų. Sekamai, žavėjo publiką savo gražiais balsais, dainininkės Monika Stasiulionienė ir Stasė Kamantauskaitė, išpildydamos kelias, tai dienai parinktas lietuviškas dainas. Dainininkėms lydėjo F. Girdauskas pianu, o Vaclovas Černiauskas ir Ramoška gitara ir mandolina, o svečiai, atsidėkodami, karštais delnų plojimais. Po meninės dalies, viešnios buvo apdovanotos po raudona rožė ir visi pakviesti prie valgių stalo vaišintis.

Svečiams besivaišinant, Sąjungos-Aliança pirmininkas, Aleksandras Bumblis, pranešė, kad Sąjungos pobūviuose įsigalėjusi tradicija, skirti svečiams, prisiminimui, tris dovanėles, lošimo būdu. O kad toji tradicija ir šiame pobūvyje, Motinos Dienos minėjime, nebūtų pertraukta, pakvietė du mažyčius — berniuką ir mergaitę — iš urnos ištraukti laiminguosius tris numerius, atitinkančius į jėjimo bilietėlio numerį. Dovanėles laimėjo: Monika Stasiulionienė,

nas ir neprašmatnus kunigas Čiupės jį už pažasties, isitempė, savo kabinetą, kryžiais-pa veiksiais-knygom prikrautą, timptelėjo jį už apykaklės ir paklausė, ar esu dirnavotas (konfirmuotas) Gorauniuks atsakęs, esmi kunigėli, ką gi darysiu nebuves, jo mylesta vyskupėlis Maciej Wolonczewskis prieš ke lerus metus tai padaręs. Senas-neprašmatnus kunigas tvostelėjo jam antausin ir sako, girdi, vyskups tave negerai padirmavojęs, sutvirtinas jį antrą kartą. Po to smarkiai išbarė dėl neatsargumo ir pergarsiai apie knygeles kalbėjimo kam nereikia girdint. Po to buvęs labai rūpestingai ir tėviškai geras jam. Virtu vėn pats nuvedė pavalgydinti, liepęs pailsėti, pagulėti ir apsitvarstyti "pūslėm sugriaužtas" kojas, ir bent per miestelius grįžti tik naktimis su maišėliu knygu, kurių jam pats prikrovęs.

Maria Čiuvinskienė ir Aldona Valavičienė. Pobūvis tęsėsi gražioje nuotaikoje, svečiams besikalbant, besilinksminant ir besivaišinant iki 20 val.

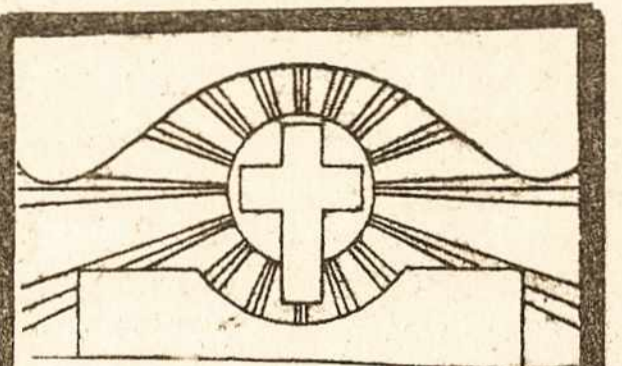
S-gos Krsp.

RIO**RIO DE JANEIRE**

Mišios bus ne birželio 15, o birželio 22 dieną, a.a. prel. Zenono 30-tos dienos mirties proga Praneša prel. Pijus Ragažinskas

Reiškiame nuoširdžią padėką dalyvavusiems mūsų mylimo sūnaus JONO RUDŽIO šermenyse, laidotuvsė, 7-tos dienos Mišiose, pareiškusiems mums užuojautą mieliems tautiečiams, tautietėms, ypatingai IRENĖS SKURKEVIČIŲ TĖS IR LIUDO BENDORAIČIO ŠEIMOMS.

ANELĖ IR ANTANAS RUDŽIAI

MIRĖ

birželio m. 5 d. MARĖ KRUTULIUTĖ DUMBLIAUSKIENĖ, 78 metų amžiaus, gyvenusi prie Parque São Lucas, São Paulo. Palaidota Cemitério da Saudade kapuose. Ji paliko dvi ištėkėjusias dukteris, sūnu, 11 anūku ir 7 proanūkus.

MŪSŲ ŽINIOS

PREL. ARMINAS ISVYKO AMŽINYBĖN

Brazilijos lietuviai dar neatsi-
peikėjo apraudoję a.a. prel. Zeno-
ną, kai birželio 6 dienos ankstyvą
rytą sesutė Mirtis išsivedė pas Tė-
vą kitą taurų tautietį - kunigą, kle-
boną, poetą prel. ALEKSANDRĄ
ARMINĄ - V. ALIŠĄ.

Velionis gimė 1908 m. gruodžio 2 d. Ožkabalių kaime, Vilka-
viškio apskr. Baigęs 1931 metais
Vilkaviškio kunigų seminariją, tuoj
atvyko į Braziliją. 1933 - 1942
m. buvo São Paulo lietuvių kolo-
nijos klebonas. Redagavo laikra-
stį "Šviesa". Vėliau buvo seselių
kapelionu ir brazilų parapijose kle-
bonu, kol apsistojo Mauá parapi-
joj, prie São Paulo. Čia pastatė
didingą bažnyčią su modernia kle-
bonija, įkūrė slaugybos mokyklą
ir šiaip daug nusipelnė labdaros
ir kultūros darbais vietinių nau-
dai.

Atvykęs Brazilijon pradėjo ra-
šyti eiles ir spausdinti Židiny,
Dienovidy, Drauge, Studentų Žo-
dy ir kt. Išleido kelias savo poezi-
jos knygas.

Ir dirbdamas su kitataučiais,
neužmiršo lietuviškų reikalų.

Lai Viešpats jį priima į savo
Namus!

A.A. prelat. ALEKSANDRO ARMINO mirties dieną
prašė kleboną P. Daugintį perduoti mirusiojo broliui kuni-
gui Albinui, lietuviams kunigams ir visai lietuvių kolonijai

Tėvišką užuojautą

São Paulo arkivyskupas kardinolas PAULO EVARISTO
ARNS.

Tos pačios ir sekančios dienos mišiose jis sakėsi melsia-
sis už jo vėle

Gedulingas laidotuvių Mišias lai-
kė diecezijos vyskupas Dom Jor-
ge, koncelebruodamas su 40 ku-
nigų, kurių tarpe 6 lietuviai. Prel.
Arminą palydėjo į kapus gausi ma-
sė žmonių - visas Mauá miestelis.
Dalyvavo daug lietuvių iš visų a-
pylinkių.

7-tos dienos Mišios už a.a.
prel. Al. Arminą bus ketvirtadie-
nį (VI.12.) 20 val. Zelinoje. Tuo
pačiu metu bus Mišios ir Mauá,
kurias laikys, jo brolis, kun. Albi-
nas.

Zelinoje už prel. Aleksandrą
laikys Mišias jo brolis penktadie-
nį (VI.13) 20,30 val.

MŪSŲ LIETUVOS nuolatiniam skaitytojui, dosniam il-
gamečiui remėjui, lietuviško žodžio menininkui, parašiu-
siam skambias poezijos knygas, tikram lietuviui ir kunigui,
prel. ALEKSANDRUI ARMINUI mirus, reiškia lietu-
višką užuojautą

jo broliui kunigui ALBINUI, visiems ML SKAITYTO-
JAMS IR SUSIPRATUSIEMS LIETUVIAMS

ML REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

GEDI, UŽJAUČIA, MELDŽIASI

Visa eilė Šv. Juozapo brolijos narių palydėjo a.a. prel.
AL. ARMINO kūną į amžino poilsio vietą Mauá kapinėse.
Prelatas Arminas buvo vienas iš Brolijos kūrėjų ir globėjų.
Jo geras žodis ir linksmas būdas, jo užjaučianti širdis, skam-
bi daina ir eilėraščiai padėjo broliams burtis, darbuotis, gy-
vuoti, lietuviškai garbinti Viešpatį...

Jo netekusi Brolija gedi, užjaučia mirusio brolių kun. Al-
biną, visus jo draugus ir visą lietuvių visuomenę. Ji meldžia-
si už jį. Už jo vėle užprašys Šv. Mišias ir iš anksto kviečia vi-
sus brolius ir tautiečius dalyvauti.

ŠV. JUOZAPO VYR. BROLIJOS VALDYBA

KUN. STASIO ŠILEIKOS SIDAB. ŠV. JUOZAPO BENDRUOME- RINĖ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS NĖS PIKNIKAS - CHURRASCO

Šių metų liepos 2 dieną sueina
25 metai nuo kun. St. Šileikos
kunigystės šventimų. Sukakčiai
paminėti buvo nustatyta sekanti
programa:

Liepos 2 d. 10 val. Vila Zelinės
bažnyčioje koncelebruotos Šv. Mi-
šios lietuviškai su lietuviams kuni-
gais. Kas tą valandą yra laisvas,
kviečiamas mišiose dalyvauti.

Tą pačią dieną 20 val. konce-
lebruotos Šv. Mišios portugališkai
su apylinkėje brazilų pastoracijoje
dirbančiais kunigais.

Liepos 6 dieną, sekmadienį,
kun. Jubilatas laikys Sumą lietu-
viškai. Po sumos Jaunimo Namuo-
se bus sukaktuviniai pietūs. Visi
norintieji pietuose dalyvauti pra-
šomi įsigyti pakvietimą.

Iškilmėmis rūpinasi Šv. Juoza-
po Bendruomenės Valdyba ir V.
Zelinės Parapijos Komitetas (Con-
selho Paroquial). Visi kviečiami
iškilmėse dalyvauti ir parodyti pa-
garbą savo dvasios vadams ir pa-
dėkoti Dievui, kad dar jų turime

praėjo su pasisekimu. Dalyva-
vo maždaug 300 dalyvių. Važia-
vo 5 autobusai: vienas iš Parque
das Nações, vienas iš Agua Rasa,
Mooca, ir V. Prudente, kiti iš Vi-
la Zelinės su kitų bairų atstovais.
Daugelis atvažiavo privačiais auto-
mobiliais. Be jau minėtų bairų,
kurie sudarė savo autobusą po
keletą šeimų buvo iš Seno Malū-
no, V. Anastazijos ir kitų. Kur
atsirado bent vienas žmogus, kurs
susidomėjo, išjudino ir kitus.

Oras pasitaikė labai gražus, vie-
ta ir "churrasco" visiems patiko.
Atvyko daug jaunimo, ypač su
Parque das Nações autobusu. Gai-
la, kad nedaug dalyvavo tų, kurie
kongresą rengia: būtų galėję už-
megzti ryšius su šiuo jaunimu.
Turėdamas asmeniškų ryšių šis
jaunimas būtų lengviau įsijungęs
į kongresą.

Tik žmonėms suvažiavus, kun.
J. Šeškevičius atlaikė šv. mišias ir
pasakė pamokslą. Bendruomenės
Chorui talkinant, visi giedojo lie-
tuviškas giesmes.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E
CRIANÇAS. MINI-BOMBEIRNAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Insc. Estadual 134823/57

C. E. E. 02.002.240/001

R. Coelho Barrocas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzėiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai ne-
būtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį re-
dakcija neatsako. Laikraštis išėina ketvirtadieni. Todėl vietinės žinios ir prane-
šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai iteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vaka-
ro.